

BINNENLAND

Actueel

Minister Jacqueline Cramer
(VROM) over criteria biomassa
"Beste kansen via vrijwillige
afspraken."
(Pagina 5)

Energie Nederland, jaargang 10, nr. 7 • dinsdag 22 mei 2007

3

Landelijke uitrol slimme meter kan eind 2014 rond zijn

Een projectgroep van leveranciers, netbeheerders, onafhankelijke dienstenaanbieders, metermakers en andere betrokkenen heeft onder begeleiding van het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) vastgesteld aan welke voorwaarden een slimme meter moet voldoen. Na verankering in de wetgeving hebben de netbeheerders zes jaar de tijd om alle huishoudens van een slimme meter te voorzien. De uitrol kan daarmee eind 2014 rond zijn.

Nadat toenmalig minister van Economische Zaken Laurens Jan Brinkhorst in februari 2006 besloot dat alle woningen een slimme meter moeten krijgen, was het noodzakelijk vast te stellen waaraan een meter moest voldoen om als 'slim' te worden gekwalificeerd. Die voorwaarden zijn nu vastgelegd in de zogenoemde NTA 8130 (Nederlandse Technische Afspraak) door een projectgroep onder leiding van EnergieNed-specialist Jan van de Lagemaat. Hierin hebben netbeheerders, leveranciers, onafhankelijke dienstenaanbieders en communicatie providers zitting.

Binnen de projectgroep was niet direct overeenstemming over het benodigde eisenpakket, maar uiteindelijk staan alle neuzen dezelfde kant op. De meter wordt op de eerste plaats of afstand afleesbaar. Voor meteropname hoeft dus geen

meteropnemer meer langs te komen. Leveranciers kunnen klanten daardoor klanten veel vaker inzicht geven in het gas- en elektriciteitsverbruik. Bij verhuizen of wisselen van leverancier leidt dit minder gauw tot administratieve problemen. Ook kan een netbeheerder een woning voortaan op afstand af aansluiten. Bovendien maakt de slimme meter het mogelijk tijdelijk het elektriciteitsverbruik te beperken in plaats van algehele afschakeling, bijvoorbeeld bij calamiteiten. Daarnaast is binnen de projectgroep uitgebreid gediscussieerd over de communicatie met de meter, zegt Van de Lagemaat. Netbeheerders en leveranciers willen toegang tot de meetgegevens, maar ook eventuele onafhankelijke dienstenaanbieders die een contract met de afnemer zijn aangegaan. Voor al deze mogelijkheden komt er een externe communica-

tiepoort op de meter. Van de Lagemaat: "Daarnaast komt er ook een interne poort. Via deze poort kunnen de netbeheerder en de leverancier bijvoorbeeld software voor de klant updaten. Maar er zullen straks ook legio toepassingen zijn waaraan we nog niet eens hebben gedacht. Deze mogelijkheid vind je niet in andere landen."

Weinig problemen

De gemaakte afspraken moeten nu door toezichthouder DTe wettelijk worden vastgelegd in de Meetcodes. Daarvoor moeten de voorstellen nog een Europees notificatietraject in. Van de Lagemaat voorziet echter weinig problemen. Ook verwacht hij niet dat de Nederlandse politiek bij de vaststelling van het metermarktmodel voor vertragingen zal zorgen. Al met al denkt de projectgroep-voorzitter dat de genoemde procedures ongeveer een jaar in beslag nemen. Van de Lagemaat: "Na vaststelling hebben de netbeheerders zes jaar de tijd om bij iedereen in Nederland een slimme meter te plaatsen. Dus eind 2014 kan het rond zijn." ■

Netbeheerders: DTe-onderzoek 'conform verwachtingen'

Het onderzoek van toezichthouder DTe naar de winstgevendheid van de distributienetten is conform de verwachtingen van de vier grote netbeheerders (Essent, Nuon, Delta en ENECO). Dat zegt Herman Levelink, directeur van Essent Netwerk en voorzitter van de sectie Netbeheerders van brancheorganisatie EnergieNed. Over het rapport van 2 mei jl. ontstond enige politieke ophef omdat de toezichthouder constateerde dat de netbeheerders 'onredelijk hoge winsten' hebben behaald. De PvdA-fractie in de Tweede Kamer opperde dat dit geld moet worden teruggegeven aan de klant.

Maar volgens Levelink zijn dergelijke reacties overtrokken. "Die uitspraak over onredelijke winsten is een beetje uitvergroot in de media. Het reguleringsmodel is er juist op gericht dat de bedrijven winst maken op de netten. Deze prikkel is bewust in het reguleringsmodel ingebouwd om netbeheerders aan te zetten zo efficiënt mogelijk te opereren. Het onderzoek wijst uit dat ze dat boven verwachting hebben

gedaan. In de volgende reguleringsperiode profiteren de klanten hiervan in de vorm van lagere tarieven."

Gekort

Het reguleringsmodel is erop gericht dat netbeheerders die efficiënt werken minder gekort worden op hun tarieven dan inefficiënte bedrijven. Die methode heeft de afgelopen jaren vruchten afgeworpen, constateert de DTe ook zelf in het onderzoek. De regulering heeft in de periode 2001-2007 reeds gezorgd voor een besparing van gemiddeld 45 euro per jaar voor klanten van elektriciteit en gas, wat neerkomt op een totaal bedrag van circa 1,9 miljard euro. Uit Europese onderzoeken die de DTe aanhaalt in het rapport, blijkt dat de Nederlandse consument in vergelijking met andere landen een gemiddelde prijs betaalt voor een zeer hoge kwaliteit.

Geen verrassing

De DTe constateert verder in het onderzoek dat de netbeheerders zich geheel aan de reguleringsregels hebben gehouden. Van onge-

oorloofde praktijken is geen enkele sprake. In een eerder onderzoek constateerde de toezichthouder al dat er ook geen aanwijzingen zijn voor kruissubsidiëring binnen de energiebedrijven. Dat er wordt gesproken van 'onredelijke winsten' is volgens Levelink onderdeel van het spel tussen netbeheerders en toezichthouder. "Het is natuurlijk geen verrassing dat de netten een groot aandeel in de totale winst van de concerns leveren, want daar zit verreweg het meeste kapitaal. Maar de DTe wil ons graag aansporen tot nóg meer efficiëntie. Zij wil graag dat in de volgende reguleringsronde onze tarieven nog verder naar beneden gaan. De netbeheerders hebben zich altijd constructief opgesteld in die discussie en dat zullen we ook nu weer doen."

Levelink waarschuwt overigens dat het DTe-onderzoek geen compleet beeld geeft van de energiesector. Het onderzoek betreft alleen de jaren 2004 en 2005 en dus niet de jaren 2006 en 2007. Bovendien zijn alleen de vier grote netbeheerders onderzocht. ■

Verwoest

Een biomassa-centrale in Sittard werd deze maand door brand verwoest. Persoonlijke ongelukken deden zich niet voor. De brand ontstond vermoedelijk door een storing in een koelsysteem. Het vuur veroorzaakte ook een explosie waardoor buitenmuren werden weggeslagen. De centrale was pas sinds begin dit jaar operationeel. De centrale voorzorg de wijk Hoogveld in Sittard van stroom. De wijkbewoners kwamen niet zonder elektriciteit te zitten. Andere centrales namen de stroomvoorziening automatisch over.

TEUS VAN ECK STEEKT ZIJN NEK UIT

'Grondige aanpassing van het Nederlandse energiebeleid nodig'

Teus van Eck, ingenieur en econoom met dertig jaar ervaring in de energie-sector en sinds vorig jaar onafhankelijk adviseur, heeft zijn frustraties over het Nederlandse energiebeleid van zich af geschreven in een dik boek: A new balance for the energy sector. Zijn aanbevelingen zijn radicaal, soms zelfs utopisch, maar zeker leerzaam.

DOOR THEO WESTERWOUT

Als u morgen minister van EZ wordt, hoe zou u het dan aanpakken?

"De vrije energiemarkt zou ik terugbrengen tot een vrije productiemarkt. Ik zou de hele milieudoelstelling veel eenduidiger, helderder en beter uitgewerkt aan alle betrokkenen, ook de burgers, voorleggen. En als tweede stap zou ik de regulering grondig herzien en aan de overheidsdoelstellingen aanpassen. Meteen zorg ik ervoor dat alle betrokkenen in de sector na de moeilijke discussies die we de laatste jaren hebben gehad over de rol van energiebedrijven, de splitsing etc. weer met elkaar in gesprek komen over de inhoud van ons werk. We hebben veel te veel tijd en energie gestopt in procedures en regels en te weinig aandacht gehad voor wat er in Nederland allemaal kan. We moeten weer een land van ondernemers worden met Willie Wortels, en niet alleen van juristen en beleidsmakers."

Terug naar veel meer overheidsinvloed en minder vrije markt dus. U bepleit in uw boek zelfs gereguleerde energietarieven voor alle afnemers. Een utopie dunkt mij, tegen de achtergrond van de Europese en nationale wetgeving.

"Ik geef toe, het is in strijd met de Europese trend. En okay, alléén een vrije productiemarkt is te beperkt. Maar ik heb er wel een heel verhaal bij. En je moet je nek uitsteken om de discussie eindelijk in de goede richting te krijgen. Er is veel te zeggen voor een vrije markt, maar, ik meen het écht, die heeft grote beperkingen. Het gevolg van de huidige ontwikkelingen is bijvoorbeeld dat de markt het aanbod van elektriciteit volledig bepaalt, dat Nederland steeds meer een importland wordt en we onze kansen om

juist exporteur te worden, verspeelen. Die trend leidt tot hoge marktprijzen, namelijk die voor basislast-stroom met aardgas opgewekt. De Fransen met hun goedkope kernenergie lachen in hun vuistje. Met kernenergie en kolen wordt nu het meest verdiend. In mijn vrije productiemarkt kunnen alle partijen die iets willen aanbieden, dus ook aanbieders van duurzaam opgewekte stroom, contracten krijgen."

Hoe bereik je dan dat die aanbieders een echte kans krijgen?

"Door een compleet nieuw systeem van regulering. We laten het aanbod - wat laat je toe op het hoogspanningsnet? - niet meer over aan TenneT alleen. Die vertoont nu al een gedrag dat soms doet denken aan monopolisme. De DTe, die zich nu veelal bezighoudt met regeltes en tarieven, moet als nieuwe taak krijgen te controleren of andere dan de grote aanbieders, die voornamelijk basislast elektriciteit aanbieden, ook aan de bak komen en of de slimste oplossingen in de hele keten van productie tot afname wel worden benut. Vervolgens bepaalt de netbeheerder - dat kan TenneT zijn, maar als er meer kleine, lokale aanbieders komen kan dat ook een regionaal netwerkbedrijf zijn - hoe de vraag naar stroom wordt beantwoord. Nu wordt veel te weinig bekeken wat er tegen de achtergrond van het overheidsstreven naar verduurzaming mogelijk en wenselijk is. En wáár investeringen dan het meest gewenst zijn. Ja, dat betekent meer overheidsinvloed, meer regulering. Ik ben geen anti-marktman, maar ik pleit wel voor herbezinning van het stelsel. Hoe kun je de overheidsdoelstellingen effectiever realiseren?"

U wilt ook alle stimuleringsmaatregelen (subsidies etc.) voor energiebesparing en beperking van emissies vervangen door een CO2-heffing. Maak je het systeem dan niet erg rigide? Betekent dat niet een hoge heffing op gebruik van kolen, olie en gas en bijna nul op kernenergie?

"Ja, zonder regulering wel. Maar de overheid beslist of daarvoor vergunning wordt gegeven. Ik ben niet principieel tegen kernenergie, noch tegen kolenstook. Maar bekijk je het puur vanuit het CO2-probleem dan zou je nu voor nieuwe centrales niet voor kolen moeten kiezen, tenzij de schone-kolentechniek dat nadeel zou wegnemen. Maar dat is echt nog lang niet zover. Nederland heeft ook veel in huis op het gebied van duurzame energieproductie en energiebesparing. Als je veel geld gaat uitgeven voor nieuwe productiecapaciteit zou er bij die keuze veel meer aandacht moeten zijn voor effectieve besparingen, lokale initiatieven, duurzame energie en niet te vergeten innovatie. Als er behalve die CO2-heffing goede kansen zijn voor sturing via financiële prikkels dat steun ik die keuze ook van harte."

Houdt u voldoende rekening met het toenemend belang van voorzieningszekerheid?

"Wie is er in de huidige structuur nu verantwoordelijk als die zekerheid in gevaar komt? TenneT. TenneT en de DTe willen samen een soort centrale sturing van de markt nabootsen die compleet vergelijkbaar is met het systeem dat de oude Sep tot 2000 toepaste om altijd voldoende aanbod en spanning op het hoogspanningsnet te houden. Dan heb je echt nieuwe regulering nodig om op die markt ook kansen te bieden aan lokale aanbieders en duurzame oplossingen."

Teus van Eck, A new balance for the energy sector; No longer a puppet in the hands of technology, public interests and market.

Verkrijgbaar via www.teusvaneck.nl. ■